

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนา รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบและสภาพปัญหาการใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนโรงเรียนทวีธาภิเศก ปีการศึกษา 2562 2) เพื่อสร้างและพัฒนา รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนโรงเรียนทวีธาภิเศก 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก ที่พัฒนาขึ้น และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก ที่พัฒนาขึ้น มีขั้นตอนการดำเนินวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาความเหมาะสมของรูปแบบและสภาพปัญหาการใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก ปีการศึกษา 2562 ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนา รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนโรงเรียนทวีธาภิเศก ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก ที่พัฒนาขึ้น และขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนโรงเรียนทวีธาภิเศกที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผล

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบและสภาพปัญหาการใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก ปีการศึกษา 2562

1.1 บุคลากรโรงเรียนทวีธาภิเศก มีความเห็นว่ารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอน ปีการศึกษา 2562 มีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$)

1.2 ครูผู้สอนโรงเรียนทวีธาภิเศก พบปัญหาในการดำเนินกิจกรรมตามองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ปีการศึกษา 2562 ดังนี้ 1) ครูผู้สอนร้อยละ 74.49 พบปัญหาที่เกิดจากการร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหา 2) ครูผู้สอนร้อยละ 70.41 พบปัญหาที่เกิดจากการร่วมกันเสนอปัญหา 3) ครูผู้สอนร้อยละ 65.31 พบปัญหาที่เกิดจากการร่วมกันออกแบบนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหา 4) ครูผู้สอนร้อยละ 60.20 พบปัญหาที่เกิดจากการสะท้อนผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ และ 5) ครูผู้สอนร้อยละ 52.04 พบปัญหาที่เกิดจากการนำนวัตกรรมไปสู่การปฏิบัติ

2. ผลการสร้างและพัฒนาารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก

2.1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

องค์กรทางการศึกษาหรือนักการศึกษา กำหนดคุณลักษณะของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 การมีค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน ลำดับที่ 2 การร่วมมือรวมพลัง และลำดับที่ 3 การสะท้อนผล และได้ให้ความหมายของคุณลักษณะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ลำดับที่ 1 เป็นกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือ ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง ลำดับที่ 2 เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน มีกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือทำ และจัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน และลำดับที่ 3 เป็นการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดสภาพการเรียนรู้ให้มีวิธีการสอนที่หลากหลาย ท้าทาย และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

2.2 ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มีความเห็นในประเด็นองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สอดคล้องกันว่าควรมีองค์ประกอบด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การร่วมมือรวมพลัง การสร้างเครือข่าย การชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญ และการสะท้อนผล สำหรับในประเด็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล และแนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง ผู้เรียนต้องมีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟัง จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการอ่าน การเขียน การอภิปรายกับเพื่อน การวิเคราะห์ปัญหาหระหว่างผู้เรียนและการขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนั้น จะต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ PLC และผู้บริหารทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เช่น การส่งเสริมให้ครูอบรมเกี่ยวกับทักษะวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยมีการรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

2.3 ผลการสร้างและพัฒนาารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก

รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การมีค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน

มีการดำเนินงาน PLC 4 ขั้นตอน มีความเหมาะสม คือ

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนกำหนดค่านิยมและบรรทัดฐาน
2. ครูผู้สอนรับทราบค่านิยมและบรรทัดฐาน
3. ครูผู้สอนแลกเปลี่ยนมุมมองวิสัยทัศน์และประสบการณ์
4. ครูผู้สอนนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ

องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

มีการดำเนินงาน PLC 5 ขั้นตอน คือ

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนกำหนด เป้าหมายร่วมกันเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน
2. ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนรับทราบเป้าหมายร่วมกัน
3. ครูผู้สอนนำไปสู่การปฏิบัติ
4. ผู้บริหารและครูผู้สอนติดตามผลการปฏิบัติ
5. ครูผู้สอนและนักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติ

องค์ประกอบที่ 3 การร่วมมือรวมพลัง

มีการดำเนินงาน PLC 6 ขั้นตอน คือ

1. รวมกลุ่มเครือข่ายของครูผู้สอนที่มีปัญหาและความต้องการตรงกัน
2. ระดมความคิดร่วมกันเพื่อเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา
3. ร่วมกันตัดสินใจเลือกแนวทางที่เป็นไปได้ในการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหา
4. นำวิธีการแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ
5. นำกลับมาทบทวนเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติ
6. ครูผู้สอนร่วมกันปรับปรุงพัฒนาวิธีการที่สัมฤทธิ์ผลให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 4 การสร้างเครือข่าย

มีการดำเนินงาน PLC 5 ขั้นตอน คือ

1. พบปัญหาและความต้องการร่วมกัน
2. รวมกลุ่มเครือข่ายของครูผู้สอนมีปัญหาและความต้องการร่วมกัน
3. ร่วมกันออกแบบและแลกเปลี่ยนความคิดในการแก้ปัญหา และกำหนดเป้าหมายความต้องการร่วมกัน
4. นำวิธีการแก้ปัญหาที่สร้างขึ้นไปปฏิบัติ
5. สะท้อนผลปฏิบัติผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

องค์ประกอบที่ 5 การชี้แนะหรือการให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

มีการดำเนินงาน PLC 5 ขั้นตอน คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอนร่วมกันวางแผน/กำหนดเป้าหมาย/วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. ผู้เชี่ยวชาญติดตามและคำให้ปรึกษาครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. ผู้เชี่ยวชาญประชุมร่วมกับครูผู้สอนเพื่อสรุปข้อมูล/วิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
4. ผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอนประชุมร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติ
5. ผู้เชี่ยวชาญให้การชี้แนะครูผู้สอนให้สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 6 การสะท้อนผลการปฏิบัติ

มีการดำเนินงาน PLC 5 ขั้นตอน คือ

1. พบปัญหาและความต้องการร่วมกัน
2. ร่วมกันออกแบบและแลกเปลี่ยนความคิดในการแก้ปัญหา และกำหนดเป้าหมาย/ความต้องการร่วมกัน
3. ร่วมกันตัดสินใจเลือกแนวทางที่เป็นไปได้ในการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหา
4. นำวิธีการแก้ปัญหาที่สร้างขึ้นไปปฏิบัติ
5. ครูผู้สอนและนักเรียนสะท้อนผลการปฏิบัติผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

2.4 ผลการตรวจสอบเพื่อประเมินความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวิธาภิเศก ที่พัฒนาขึ้น

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 คน มีความเห็นว่า องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวิธาภิเศก ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมทั้ง 6 องค์ประกอบ และมีความเห็นโดยภาพรวมว่าองค์ประกอบของรูปแบบดังกล่าวมีความถูกต้องตามแนวคิดในการสร้างและพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเช่นเดียวกัน

2.5 ผลการจัดทำคู่มือการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก ที่พัฒนาขึ้น

คู่มือการใช้รูปแบบที่จัดทำขึ้นมีองค์ประกอบ 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ส่วนที่ 3 องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก ส่วนที่ 4 การขับเคลื่อนกระบวนการ PLCสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา และส่วนที่ 5 ภาคผนวก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก ที่พัฒนาขึ้น

3.1 ผลการศึกษาความเหมาะสมของการดำเนินกิจกรรมตามองค์ประกอบของรูปแบบ

ครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก มีความเห็นว่า การดำเนินกิจกรรมตามองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน ที่พัฒนาขึ้น โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบแล้ว พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทุกองค์ประกอบ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 องค์ประกอบที่ 3 การร่วมมือรวมพลัง ($\bar{X}=4.46$) ลำดับที่ 2 องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X}=4.43$) ลำดับที่ 3 องค์ประกอบที่ 1 การมีค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน ($\bar{X}=4.41$) ลำดับที่ 4 องค์ประกอบที่ 5 การชี้แนะหรือการให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ($\bar{X}=4.40$) ลำดับที่ 5 องค์ประกอบที่ 6 การสะท้อนผลการปฏิบัติ ($\bar{X}=4.39$) และลำดับที่ 6 องค์ประกอบที่ 4 การสร้างเครือข่าย ($\bar{X}=4.38$)

3.2 ผลการประเมินความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน

ครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก ปีการศึกษา 2563 มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มสาระการเรียนรู้แล้ว พบว่า มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ($\bar{X}=4.47$) ลำดับที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ($\bar{X}=4.41$) ลำดับที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ($\bar{X}=4.38$) ลำดับที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\bar{X}=4.36$) ลำดับที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ($\bar{X}=4.33$) ลำดับที่ 6 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}=4.32$) ลำดับที่ 7 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

($\bar{X}=4.31$) ลำดับที่ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ($\bar{X}=4.26$) และลำดับที่ 9 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ($\bar{X}=4.24$)

3.3 ผลการประเมินเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน

ครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก ปีการศึกษา 2563 มีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.22$)

3.4 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนทวีธาภิเศก จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้โดยภาพรวม ปีการศึกษา 2562 มีค่าเท่ากับ 2.91 และปีการศึกษา 2563 มีค่าเท่ากับ 3.12 เพิ่มขึ้น 0.21 คิดเป็นร้อยละ 7.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มสาระการเรียนรู้แล้ว พบว่า เพิ่มขึ้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.72) ลำดับที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.56) ลำดับที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.49) ลำดับที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.17) ลำดับที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา (เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.14) ลำดับที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.77) ลำดับที่ 7 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.23) และลำดับที่ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.63)

3.5 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน

นักเรียน โรงเรียนทวีธาภิเศก ปีการศึกษา 2563 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายระดับชั้นแล้ว พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกระดับชั้น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ($\bar{X}=4.56$) ลำดับที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ($\bar{X}=4.55$) ลำดับที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ($\bar{X}=4.54$) ลำดับที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ($\bar{X}=4.53$) ลำดับที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ($\bar{X}=4.52$) และลำดับที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ($\bar{X}=4.51$)

4. ผลการประเมินรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก ที่พัฒนาขึ้น

บุคลากรโรงเรียนทวีธาภิเศก ปีการศึกษา 2563 มีความเห็นว่ารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศก ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบแล้ว พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกองค์ประกอบ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ลำดับที่ 1

องค์ประกอบที่ 3 การร่วมมือรวมพลัง ($\bar{X}=4.58$) ลำดับที่ 2 องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ($\bar{X}=4.57$) ลำดับที่ 3 องค์ประกอบที่ 5 การชี้แนะหรือการให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ($\bar{X}=4.55$) ลำดับที่ 4 องค์ประกอบที่ 6 การสะท้อนผลการปฏิบัติ ($\bar{X}=4.53$) ลำดับที่ 5 องค์ประกอบที่ 1 การมีค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน ($\bar{X}=4.52$) และลำดับที่ 6 องค์ประกอบที่ 4 การสร้างเครือข่าย ($\bar{X}=4.51$)

อภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาสภาพปัญหา รูปแบบและการใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอน โรงเรียนทวิธาภิเศก ปีการศึกษา 2562 พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอน ปีการศึกษา 2562 โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$) แต่พบว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 74.49 พบปัญหาที่เกิดจากการร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหา ร้อยละ 70.41 พบปัญหาที่เกิดจากการร่วมกันเสนอปัญหา ร้อยละ 65.31 พบปัญหาที่เกิดจากการร่วมกันออกแบบนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหา ร้อยละ 60.20 พบปัญหาที่เกิดจากการสะท้อนผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ และร้อยละ 52.04 พบปัญหาที่เกิดจากการนำนวัตกรรมไปสู่การปฏิบัติ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ปีการศึกษา 2562 เป็นรูปแบบที่โรงเรียนได้ประยุกต์มาจากแนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ให้สถานศึกษาทั่วประเทศนำไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นฐานในการพัฒนา ครูผู้สอนจึงมีความเห็นว่ารูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก แต่เนื่องจากว่าเป็นระยะเริ่มต้นในการนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในสถานศึกษา ดังนั้นการดำเนินกิจกรรม PLC ตามองค์ประกอบต่าง ๆ ของรูปแบบดังกล่าวจึงยังไม่มี ความชัดเจนในทางปฏิบัติ ประกอบกับสถานศึกษาขาดผู้เชี่ยวชาญที่จะให้การชี้แนะหรือให้คำปรึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามองค์ประกอบของรูปแบบ กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของครูผู้สอนขาดการยอมรับ สาเหตุสำคัญที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขาดการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ จึงส่งผลให้ครูผู้สอนพบปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

2. จากรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน ที่สร้างและพัฒนาขึ้น มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การมีค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน องค์ประกอบที่ 2 การกำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน องค์ประกอบที่ 3 การร่วมมือรวมพลัง องค์ประกอบที่ 4 การสร้างเครือข่าย องค์ประกอบที่ 5 การชี้แนะหรือการให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ และองค์ประกอบที่ 6 การสะท้อนผลการปฏิบัติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยได้นำ

แนวคิดที่ได้จากผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากผลการสังเคราะห์คุณลักษณะของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ขององค์กรทางการศึกษาหรือนักการศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ และแนวคิดที่เกี่ยวกับการสร้างหรือพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่สังเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน มาเป็นกรอบแนวคิดที่สำคัญในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของบุคลากรหลักโรงเรียนทวีธาภิเศก จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นกรรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ในสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวนี้มีองค์ประกอบหลักที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) ที่ได้ทำวิจัย เรื่อง รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ มี 6 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทย 2) ภาวะผู้นำเร้าศักยภาพ 3) วิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วม 4) ระบบเปิดเผยผนึกกำลังมุ่งสู่ผู้เรียน 5) ระบบทีมเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่ผู้ภาวะความเป็นครู และ 6) พื้นที่ย่อย ซึ่งกำหนดพื้นที่ชุมชนแห่งการเรียนรู้หรือกลุ่มชุมชนแห่งการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐาปนัส อุดมศรี (2558) ที่ได้ทำวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าประสงค์ 2) การแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการปฏิบัติ 4) การสนับสนุนปัจจัยแวดล้อม 5) โครงสร้างการมีปฏิสัมพันธ์ 6) การเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อม 7) แบบของผู้นำ และ 8) แบบของภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้อง และยังมีรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร ญาณสูตร (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคใต้ฝั่งตะวันออก พบว่า องค์ประกอบความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตภาคใต้ฝั่งตะวันออก ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ คือ 1) การแบ่งปันอำนาจ 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การส่งเสริมภาวะผู้นำ 4) ค่านิยมและ วิสัยทัศน์เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน 5) ค่านิยมและวิสัยทัศน์เพื่อการทำงานร่วมกันของบุคลากร 6) การเรียนรู้ร่วมกัน 7) การประยุกต์ความรู้เพื่อประโยชน์ของผู้เรียน 8) โครงสร้างทางกายภาพที่สนับสนุน 9) โครงสร้างทางทรัพยากรบุคคล 10) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีร่วมกัน และ 11) การให้ข้อมูลย้อนกลับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมุทร สมปอง (2558) ที่ได้วิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ คือ 1) การเตรียมองค์กรเพื่อการเรียนรู้ 2) การสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม 3) การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานร่วมกัน และ 4) ผลที่คาดหวัง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Richmond & Manokore (2010) ที่ได้วิจัยเรื่อง องค์ประกอบสำคัญของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างยั่งยืน (Identifying Elements Critical for Functional and Sustainable Professional

Learning Communities) พบว่า การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ความร่วมมือและการเรียนรู้ของครู 2) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ 3) การจัดการความรู้และการแนะนำ 4) ความรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน และ 5) การสร้างความยั่งยืนของการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boone (2014) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้องค์กรแห่งการเรียนรู้ในการเสริมสร้างการดำเนินงานและรูปแบบแนวคิด ในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Using Organizational Learning to Increase Operational and Conceptual Mental Models within Professional Learning Communities) ที่ระบุว่า การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย ในการปฏิรูปโรงเรียนในยุคนี้ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างวัฒนธรรมการรวมกลุ่มกันในองค์กร การปรับโครงสร้างของชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานย่อยเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีพฤติกรรมทางวิชาชีพที่มุ่งเน้น 5 ประเด็นสำคัญ คือ 1) ความเป็นเจ้าของของทุกคนเพื่อการตัดสินใจสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2) การสร้างวัฒนธรรมองค์กรและบุคลากรมืออาชีพ 3) การสร้างการเรียนรู้ภายในองค์กร 4) การประเมินการปฏิบัติงานจากผู้เชี่ยวชาญ และ 5) การสร้างแผนงานเพื่อความยั่งยืน

3. จากผลการตรวจสอบเพื่อประเมินความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวิธาภิเศก ที่พัฒนาขึ้น ที่พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่า องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวิธาภิเศก ที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมทั้ง 6 องค์ประกอบ และมีความเห็นโดยภาพรวมว่า องค์ประกอบของรูปแบบดังกล่าวถูกต้องตามแนวคิด ในการสร้างและพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเช่นเดียวกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สร้างและพัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบที่สอดคล้องกับการสังเคราะห์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครบถ้วน สอดคล้องกับการสังเคราะห์คุณลักษณะของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ขององค์กรทางการศึกษาหรือนักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ และยังสอดคล้องกับแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน จึงส่งผลให้องค์ประกอบของรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ดังกล่าว เหมาะสมและถูกต้องตามแนวคิดการสร้างและพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทุกประการ

4. จากผลการศึกษาความเหมาะสมของการดำเนินกิจกรรมตามองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนที่พัฒนาขึ้น พบว่าโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$) ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะการดำเนินกิจกรรมจำนวน 30 กิจกรรม ตามองค์ประกอบของรูปแบบทั้ง 6 องค์ประกอบ มีกระบวนการปฏิบัติที่เป็นลำดับและมีความต่อเนื่องกัน เพื่อนำไปสู่ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวีธาภิเศกอย่างชัดเจน เริ่มจาก 1) ผู้บริหาร และครูผู้สอน มีการกำหนดค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน ครูผู้สอนรับทราบค่านิยมและบรรทัดฐาน ระดมพลังสมอง (Brain Storming) เพื่อนำไปสู่การมีค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน มีการกำกับ ติดตาม และขับเคลื่อนให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก นำไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง 2) ผู้บริหาร และครูผู้สอน กำหนดและรับทราบเป้าหมายร่วมกัน เพื่อจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกของผู้เรียน ครูผู้สอนนำไปสู่การปฏิบัติ มีการนิเทศการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ประเมินผลการปฏิบัติ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติ 3) การร่วมมือรวมพลัง โดยการรวมกลุ่มเครือข่ายของครูผู้สอนที่มีปัญหาและความต้องการตรงกัน ระดมความคิดร่วมกันเพื่อเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา ร่วมกันตัดสินใจเลือกแนวทางที่เป็นไปได้ ในการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหานำวิธีการแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ นำกลับมาทบทวนเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติ และผู้เชี่ยวชาญให้การชี้แนะครูผู้สอนให้สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 4) การสร้างเครือข่าย ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน นำเสนอประเด็นปัญหาที่เกิดจากการนำนวัตกรรมไปสู่การปฏิบัติ นำเสนอเป็นภาพรวมทั้งโรงเรียน รวมกลุ่มเครือข่ายของครูผู้สอนที่มีปัญหาและความต้องการตรงกัน ร่วมกันออกแบบและแลกเปลี่ยนแนวคิดในการแก้ปัญหาและกำหนดเป้าหมายความต้องการร่วมกัน นำวิธีการแก้ปัญหาที่สร้างขึ้นไปปฏิบัติ และสะท้อนผลการปฏิบัติผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 5) การชี้แนะหรือการให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญประชุมร่วมกันกับครูผู้สอน เพื่อหาแนวทางช่วยสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถวางแผน กำหนดเป้าหมาย และวิธีการจัดการเรียนรู้ นำไปสู่การปฏิบัติโดยมีผู้เชี่ยวชาญติดตาม และให้คำปรึกษาครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สรุปข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ประเมินผลการปฏิบัติ และครูผู้สอนประยุกต์เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และ 6) การสะท้อนผลการปฏิบัติ โดยผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอน สรุปประเด็นปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติที่เป็นภาพรวมทั้งโรงเรียน ร่วมกันออกแบบและแลกเปลี่ยนความคิดในการแก้ปัญหาและกำหนดเป้าหมายและความต้องการร่วมกัน ร่วมกันตัดสินใจเลือกแนวทางที่เป็นไปได้ในการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหานำวิธีการแก้ปัญหาที่ร่วมกันระดมความคิดไปสู่ปฏิบัติ และสะท้อนผลการปฏิบัติผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและนักเรียน

5. จากผลการประเมินความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนสามารถดำเนินงาน PLC ตามองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอนได้อย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ จนสามารถนำองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกิดจากกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญศักดิ์ อาจวิชัย (2554) ที่ได้ศึกษา การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกที่ส่งเสริมศักยภาพด้านการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ พบว่า การดำเนินการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก ที่ส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จากการใช้กลยุทธ์ 2 กลยุทธ์ ในครั้งนี้ ผลการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์ที่ 1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่าครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก ที่ส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ครูสามารถพัฒนาตนเองและปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่ มุ่งให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Richmond & Manokore (2010) ที่ได้วิจัยเรื่ององค์ประกอบสำคัญของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างยั่งยืน (Identifying Elements Critical for Functional and Sustainable Professional Learning Communities) พบว่า การวิจัยครั้งนี้ได้มีการสร้างและยืนยันว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ดังนี้ 1) พัฒนาความรู้ หลักการ แนวคิดและรูปแบบในการสร้างองค์ความรู้ และการประเมินความรู้ 2) เข้าใจความคิดและวิธีการเรียนรู้ของนักเรียน 3) ใช้มาตรฐานและวิธีการวิจัยในการจัดการเรียนการสอน และ 4) มีการวิจารณ์เพื่อปรับเปลี่ยนหลักสูตรที่เป็นประโยชน์ตอบสนองต่อความต้องการในการเรียนการสอน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hairon et al (2017) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ แนวทางการดำเนินการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (A Research Agenda for Professional Learning Communities: Moving Forward) เป็นเครื่องมือในการยกระดับวิชาชีพครู มีความน่าสนใจในระบบการศึกษาในแง่ของการปรับปรุงกระบวนการและผลการดำเนินงานของโรงเรียน โดยมีเป้าหมายหลักในการดำเนินการ คือ การเพิ่มระดับความสามารถของแต่ละบุคคล และการมีส่วนร่วมของครูเพื่อสนับสนุนความสามารถในการเรียนการสอนของโรงเรียน

6. จากผลการประเมินเจตคติครูผู้สอน ที่พบว่า ครูผู้สอนมีเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=4.22$) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก วิธีการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนเหมาะสมกับแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง นักเรียนมีความสนใจในการเรียน กล้าแสดงออก

นักเรียนได้พัฒนากระบวนการคิดขั้นสูง และนักเรียนสามารถสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติวัฒน์ จันทรีไค (2560) ได้ทำการศึกษา ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน CIPPA ที่บูรณาการกระบวนการเรียนรู้วรรณคดีที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และเจตคติต่อวรรณคดีไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิต ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน CIPPA ที่บูรณาการกระบวนการเรียนรู้วรรณคดีที่มีต่อเจตคติต่อวรรณคดีไทยไม่สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. จากผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 ที่พบว่า ค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จำนวน 8 กลุ่มสาระ ปีการศึกษา 2562 มีค่าเท่ากับ 2.91 และปีการศึกษา 2563 มีค่าเท่ากับ 3.12 เพิ่มขึ้น 0.21 คิดเป็นร้อยละ 7.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มสาระการเรียนรู้แล้ว พบว่า เพิ่มขึ้นทุกกลุ่มสาระ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนได้เรียนรู้จากครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง ผู้เรียนมีโอกาสได้ลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ครูผู้สอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการอ่าน การเขียน การอภิปรายกับเพื่อน การวิเคราะห์ปัญหาระหว่างผู้เรียนด้วยกัน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ ประเมินค่า และสร้างสรรค์ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา เจริญไทย (2557) ที่ได้ศึกษา ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมเชิงรุก สูงกว่าปกติ และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าแบบปกติ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Trecina (2017) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง มิติของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Dimensions of Professional Learning Communities and Student Achievement in Data Coaching Schools) พบว่า PLC เป็นกลยุทธ์ปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่าง PLC มิติ และความสำเร็จของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย ภาวะและความเป็นผู้นำที่สนับสนุนค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน การเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้การปฏิบัติส่วนบุคคลที่ใช้ร่วมกัน เงื่อนไขสนับสนุนความสัมพันธ์และโครงสร้างเงื่อนไขการสนับสนุนการรับรู้ของครูเกี่ยวกับมิติ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

8. จากผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.54$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีคุณภาพ กล่าวคือ ครูผู้สอนสามารถเลือกเนื้อหาออกมาออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างเหมาะสม สร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีการส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนากระบวนการคิดขั้นสูง ให้นักเรียนสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง การวัดและประเมินผลที่หลากหลายและตามสภาพจริง และครูผู้สอนสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยภัทร ศรีขจร (2552) ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเองที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาและความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเองมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้นักเรียนมากกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9. จากผลการประเมินรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวิธาภิเศกที่พัฒนาขึ้น พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.54$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูผู้สอน โรงเรียนทวิธาภิเศก ที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้มีการสร้างและพัฒนาขึ้นมาอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามหลักวิชาการ กล่าวคือ มีการศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดจากการนำรูปแบบที่มีอยู่เดิมไปใช้ มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีการสังเคราะห์คุณลักษณะของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของนักการศึกษาหรือองค์กรทางการศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความสามารถด้านการสร้างและพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และด้านการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก จากนั้นนำข้อมูลสารสนเทศทั้งหมดเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของบุคลากรหลักของโรงเรียน ซึ่งเป็นคณะทำงานเพื่อการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC ในสถานศึกษา และนำรูปแบบให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถด้านการสร้างและพัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ตรวจสอบเพื่อประเมินความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบ จากนั้นมีการนำรูปแบบไปทดลองใช้ภาคสนาม (Field Tryout) ซึ่งโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาดลดา บุชบงค์ (2563) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร และครุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก

โดยมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู คือ ผู้บริหาร ควรเป็นแกนนำในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ และมีการประชุมคณะครู PLC ร่วมกันเพื่อแก้ปัญหา ด้านการเรียนการสอนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด เป้าหมายร่วมกัน และครูได้แสดงวิสัยทัศน์ของตนเองเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอน โดยร่วมแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาและแก้ปัญหาาร่วมกัน เพื่อเป็นพลังในการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ควรตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อสะท้อนคุณภาพงานของโรงเรียน ควรสนับสนุน งบประมาณในการจัดทำสื่อและมีการระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อแก้ปัญหา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรนำรูปแบบที่ได้จากการวิจัยนี้ ไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอน โดยใช้รูปแบบหรือนวัตกรรมการเรียนรู้แบบอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับ บริบทของสถานศึกษา

2.2 ควรพัฒนาการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือหากมีการศึกษาวิจัยต่อยอดในระดับ สังกัดใหญ่ขึ้น เช่น การตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยสถิติตรวจสอบ เชิงอ้างอิง